

Anàlisi Musical

La matèria d'anàlisi musical proporciona als alumnes una formació que els permet desenvolupar les seves habilitats perceptives per a identificar els elements que formen part de les obres musicals i, a partir d'aquí, aprofundir en la seva comprensió global. Això implica examinar-les des d'un punt de vista crític i estètic, establint relacions entre la proposta musical i el context històric i social en el qual va ser creada. A més, la matèria permet descobrir aspectes relacionats amb la incidència de la música en l'oïdor i la seva utilització com mitjà terapèutic o el seu ús en combinació amb altres manifestacions artístiques.

La matèria, que suposa una continuació i una especialització dels coneixements, destreses i actituds adquirits durant les etapes educatives anteriors, s'estructura en dos cursos. En el primer, s'estableixen les bases per al coneixement dels elements de l'anàlisi musical, de la forma musical i dels principis compositius fonamentals. En el segon, s'aprofundeix en aquests aprenentatges i s'introdueixen aspectes històrics i estètics.

A través de l'escolta activa i l'estudi de partitures, els alumnes de la matèria d'Anàlisi Musical identifiquen les característiques de diferents obres i poden establir relacions entre els seus elements. En aquest procés analític es familiaritza, d'una banda, amb procediments compositius com ara la repetició, la variació, la imitació o el desenvolupament; i, per un altre, amb la identificació dels trets estilístics que permeten associar les obres amb un autor o autora, un gènere o un context musical determinat. El fet d'aprendre a analitzar una proposta musical no sols permet als alumnes aproximar-se al procediment i als mecanismes de desconstrucció d'una obra, sinó que li dota de les eines necessàries per a comprendre el conjunt de la proposta i saber utilitzar, en diferents contextos, els elements que la conformen.

Així mateix, a partir d'aquest procés d'anàlisi, els alumnes poden expressar una opinió fonamentada a través de ressenyes, comentaris o crítiques musicals, utilitzant un vocabulari adequat i difonent el resultat a través de diversos mitjans, analògics i digitals, respectant els drets d'autor i la propietat intel·lectual.

La interiorització dels aprenentatges de la matèria, a partir del reconeixement i la reproducció de patrons musicals, ja siguin melòdics, rítmics, harmònics o formals, permet als alumnes comptar amb recursos aplicables a processos de creació o improvisació d'obres senzilles, generant noves idees sonores. En el seu desenvolupament, es presta especial atenció, d'una banda, a les possibilitats que ofereixen les tecnologies digitals destinades a la composició musical; i per un altre, als beneficis educatius derivats de l'organització de projectes creatius grupals en els quals l'alumnat planifica, aporta idees, respecta les opinions dels altres i assumeix diferents funcions.

Completa la matèria el descobriment dels usos que es fan de la música per, de manera conscient, influir en l'oïdor, ja sigui amb finalitats terapèutics o amb una altra funcionalitat vinculada a la seva utilització en àmbits no estrictament musicals.

Tots aquests aprenentatges s'organitzen entorn de cinc competències específiques que han estat dissenyades a partir de les competències clau del batxillerat i dels objectius de l'etapa. Aquestes competències específiques permeten que els alumnes apliquin processos d'anàlisi musical per descobrir, comprendre i utilitzar la música com a mitjà d'expressió, desenvolupar un esperit crític i conèixer la seva incidència en l'ésser humà.

Els criteris d'avaluació s'han formulat tenint en compte els coneixements, destreses i actituds que es pretén que abasti l'alumnat amb la finalitat de determinar el nivell d'adquisició de les competències específiques amb les quals es relacionen.

Els sabers bàsics s'estructuren en quatre blocs que es reparteixen entre els dos cursos en els quals s'imparteix la matèria. En el primer curs, els blocs de sabers bàsics es refereixen a l'anàlisi musical i a la forma musical. El bloc de «Iniciació a l'anàlisi musical» se centra en l'aplicació de l'escolta activa i l'estudi de partitures per a reconèixer els elements de la música i la relació que existeix entre ells dins del discurs musical. A més, s'inclouen aspectes relatius a l'ús de recursos digitals per a l'elaboració de ressenyes i la difusió musical. El segon bloc, «La forma musical», aglutina aquells sabers referents als diferents elements estructurals, formes musicals bàsiques, procediments compositius i funcions de la música en vinculació amb altres manifestacions artístiques.

En el segon curs, s'inclouen dos blocs de sabers bàsics que aborden les tècniques d'anàlisis i els gèneres musicals. En el bloc que porta per títol «Tècniques d'anàlisi musical», es recullen procediments útils per a la realització d'anàlisi d'obres musicals, de comentaris i crítiques musicals, així com l'ús de recursos digitals per a la recerca, la composició i la difusió musical. Al seu torn, en el bloc denominat «Gèneres musicals», s'introdueixen sabers relacionats amb les característiques sonores, formes i gèneres musicals des de l'Edat mitjana fins a l'actualitat, i amb la utilització de la música amb finalitats terapèutiques.

En la matèria d'Anàlisi Musical es plantejaran situacions d'aprenentatge que requereixin reflexió i acció, així com una actitud oberta i col·laborativa, amb la intenció que l'alumnat adquiereixi els instruments, tècniques i estratègies necessàries per a desenvolupar les seves habilitats perceptives i profundir en la comprensió global del fet musical. Aquestes situacions han d'estar vinculades a contextos reals que afavoreixin un aprenentatge significatiu, i han de permetre

l'adquisició de coneixements, destreses i actituds que els alumnes puguin aplicar fora de l'entorn de l'aula.

Competències específiques

1. Analitzar els elements musicals de diferents obres, utilitzant l'escolta activa i l'estudi de partitures, per a descriure les seves característiques i establir comparacions.

La identificació, a través de l'anàlisi i a partir de l'escolta activa o de l'estudi de partitures, dels elements que constitueixen una obra musical i de la funció que aquests realitzen dins de la composició resulta fonamental per a la seva comprensió.

Al costat d'aquesta anàlisi, la descripció de les característiques dels elements que constitueixen l'obra (ritme, melodia, harmonia, timbre, components expressius, etc.) potència la connexió entre els aprenentatges sobre teoria musical i el seu reconeixement perceptiu, proporcionant, a més, la possibilitat de realitzar comparacions entre els trets que defineixen diverses composicions.

Així mateix, la detecció d'analogies i diferències entre obres musicals creades en diferents contextos i pertanyents a gèneres i estils variats permet a l'alumnat l'accés a un univers sonor ampli que possibilita l'enriquiment dels seus gustos musicals i l'ampliació del seu repertori artístic.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CPSAA5, CC1, CCEC1, CCEC2.

2. Establir relacions entre els elements musicals d'una composició, a través de l'anàlisi de la seva estructura i dels procediments compositius utilitzats, per a associar l'obra amb un gènere, un estil i un context de creació.

En el discurs musical s'estableixen relacions entre els diferents elements que formen part d'una obra. Els compositors han utilitzat procediments (repetició, variació, contrast, desenvolupament, etc.) que determinen en gran manera la naturalesa d'aquestes relacions i l'estructura o forma resultant. La seva anàlisi no sols permet aprofundir en la comprensió de les tècniques compositives emprades, sinó que, a més, afavoreix la construcció d'una visió global de l'obra musical a través de la interrelació que es produeix entre els diversos components i els factors contextials i estilístics que incideixen en el resultat musical final. En aquest marc, el desenvolupament de recerques a partir de fonts d'informació tant analògiques com digitals sobre l'autor o autora i el context de creació contribueix a un millor desenvolupament d'aquesta competència.

Finalment, els alumnes podran associar els trets distintius d'una composició amb els estils i els gèneres que s'han anat desenvolupant al llarg de la història de la música, així com amb determinades formes-tipus d'especial rellevància que han anat evolucionant al llarg del temps.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CD1, CPSAA4, CC1, CCEC1, CCEC2.

3. Elaborar comentaris i crítiques musicals sobre les obres analitzades, utilitzant una terminologia adequada i consultant diferents fonts d'informació, per expressar judicis personals fonamentats i contribuir a la difusió del patrimoni musical a través dels mitjans disponibles.

El desenvolupament d'habilitats d'identificació, anàlisi i descripció d'elements musicals, així com de comparació entre diverses obres i interpretacions, aporta als alumnes la terminologia i les eines necessàries per expressar, de manera fonamentada, la seva valoració personal sobre la creació o sobre la interpretació d'una obra determinada.

Aquests comentaris personals es veuran enriquits per la posada en comú en classe de diferents punts de vista argumentats i per la informació obtinguda a través de la consulta de diferents fonts fiables. La lectura de crítiques publicades en periòdics generalistes o revistes especialitzades permetrà, a més, reflexionar sobre l'estructura i el vocabulari utilitzat en aquest tipus de textos i oferirà models i exemples per a les ressenyes, comentaris o crítiques musicals que els alumnes podran elaborar i difondre a través de mitjans analògics o digitals.

Atès que l'elaboració d'aquests textos comporta en molts casos la reelaboració de la informació consultada, es promocionarà el respecte als drets d'autor i a la propietat intel·lectual.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CD3, CPSAA4, CC1, CE3, CCEC3.1.

4. Utilitzar els procediments compositius fonamentals i les tecnologies digitals, emprant els elements i les estructures musicals més adequades, per a crear obres senzilles i realitzar improvisacions.

Comprendre la música a través de la seva visió analítica permet a l'alumnat reconèixer els elements sobre els quals es construeix l'obra. Al mateix temps, afavoreix la interiorització de fórmules rítmiques, melòdiques o harmòniques a través de la reproducció de patrons que, una vegada analitzats, poden ser utilitzats en processos creatius com a base per a generar noves idees. En aquest marc, l'aplicació dels procediments compositius fonamentals facilita la construcció

de noves obres en contextos on s'integri aquest nou material musical en el procés creatiu.

La creació de peces senzilles o la realització d'improvisacions, utilitzant la interpretació vocal, corporal o instrumental, impliquen l'aplicació d'aprenentatges de la matèria amb una finalitat expressiva. Per a això, s'han de considerar, a més, les possibilitats que ofereixen les tecnologies digitals vinculades als processos de creació musical.

Es promou així la posada en pràctica d'aprenentatges relacionats amb els procediments compositius fonamentals alhora que es conreua el desenvolupament de les capacitats expressives i d'actituds d'emprenedoria, a través de la participació en projectes musicals grupals en els quals l'alumnat assumeix diferents funcions i respecta les aportacions i idees dels altres.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, STEM1, CD3, CPSAA3.1, CPSAA3.2, CE3, CCEC3.1, CCEC3.2.

5. Investigar sobre els usos de la música amb finalitats terapèutics i en combinació amb altres formes d'expressió artística, utilitzant diferents fonts d'informació i analitzant les característiques musicals de les obres, per entendre de quina forma incideixen determinats trets musicals en la salut i en les emocions.

Tradicionalment s'ha enfocat l'anàlisi musical en la comprensió de l'obra en el seu context de creació, sense posar l'accent en l'efecte que la música pot generar en qui la percep.

L'ús de la música com mitjà terapèutic ha estat objecte de nombroses recerques en les últimes dècades, existint evidències del benefici que produeix en persones amb problemes físics, cognitius, psicològics o socials. Això suposa una oportunitat perquè els alumnes enriqueixin la seva visió analítica de la música a través de la identificació de les característiques d'aquella utilitzada amb finalitats terapèutics i la seva incidència en la salut i en les emocions. Per a això, serà necessari desenvolupar processos de recerca del repertori seleccionat, utilitzant fonts d'informació fiables.

Així mateix, l'anàlisi de les característiques i de les funcions que compleix la música en combinació amb altres arts com el cinema, la dansa o el teatre, permetrà a l'alumnat reconèixer i interioritzar recursos musicals que generen ambients emocionals diversos, per a, posteriorment, utilitzar-los en el desenvolupament de propostes creatives que combini la música amb altres formes d'expressió artística.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL3, STEM4, CD1, CD3, CPSAA4, CCEC2.

Anàlisi Musical I

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1 Identificar els elements que constitueixen una obra musical i la seva funció dins de la composició a través de l'escolta activa i amb suport de la partitura.

1.2 Descriure les característiques musicals bàsiques d'una obra a partir de l'escolta activa i l'estudi de partitures, analitzant els seus elements constitutius.

Competència específica 2

2.1 Analitzar, de forma guiada, obres musicals, identificant l'estructura formal i els procediments compositius utilitzats.

2.2 Associar les obres analitzades amb el seu context de creació, investigant sobre el seu autor o autora i la seva època.

Competència específica 3

3.1 Expressar una opinió pròpia, informada i fonamentada, sobre les obres analitzades, utilitzant un vocabulari musical adequat.

3.2 Publicar ressenyes musicals en els mitjans disponibles, analògics i digitals, respectant els drets d'autor i la propietat intel·lectual.

Competència específica 4

4.1 Reproduir patrons melòdics, rítmics, harmònics i formals d'obres analitzades, aplicant estratègies de memorització i utilitzant la interpretació vocal, corporal o instrumental en projectes musicals grupals.

4.2 Generar noves idees musicals, combinant patrons melòdics, rítmics, harmònics i formals prèviament analitzats i interioritzats.

4.3 Utilitzar, de forma guiada, les tecnologies digitals en la composició musical.

Competència específica 5

5.1. Identificar les funcions que compleix la música quan s'associa amb altres formes d'expressió (cinema, teatre, dansa...), analitzant les seves característiques i l'efecte que genera en l'espectador.

Sabers bàsics

A. Iniciació a l'anàlisi musical

- L'escuta activa i l'estudi de partitures com a suports per a l'anàlisi.
- Elements bàsics de la música i la relació entre ells: ritme, tempo, melodia, harmonia, textura, timbre, dinàmica i agòrgica.
- Tècniques d'anàlisi auditiva d'obres de diferents estils i gèneres.
- Estratègies d'anàlisis dels elements musicals de la partitura amb suport de l'audició.
- Ressenyes musicals.
- Recursos digitals per a la recerca, la composició i la difusió musical.
- Drets d'autor i propietat intel·lectual.

B. La forma musical

- Elements estructurals: cèl·lula, motiu, frase i semifrase, període, secció i moviment. Ritme melòdic i harmònic. Cadències.
- Formes simples, formes compostes i lliures. Formes-tipus. Representació d'esquemes formals.
- Procediments compositius fonamentals: repetició, variació, contrast i desenvolupament.
- Funció de la música en combinació amb altres manifestacions artístiques.

Anàlisi Musical II

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1 Descriure les característiques musicals d'una obra a partir de l'escuta activa i l'estudi de partitures, analitzant els seus elements constitutius i la funció que aquests compleixen dins de la composició.

1.2 Comparar els elements constitutius i les característiques musicals de diferents obres, establint analogies i diferències entre elles, a partir de l'escuta activa i de l'estudi de partitures.

Competència específica 2

2.1 Distingir els principals gèneres i estils musicals que es desenvolupen en la història, analitzant els factors que incideixen en l'evolució de les formes musicals.

2.2 Associar les obres analitzades amb un gènere, un estil i un context de creació determinats, identificant, de manera autònoma, l'estructura formal i els procediments compositius utilitzats.

Competència específica 3

3.1 Expressar judicis personals sobre les obres analitzades, argumentant l'opinió pròpia i utilitzant una terminologia musical adequada.

3.2 Justificar l'opinió pròpia sobre les obres analitzades, investigant i seleccionant la informació més pertinente a partir de mitjans analògics i digitals.

3.3 Publicar crítiques musicals i comentaris propis en els mitjans disponibles, analògics i digitals, respectant els drets d'autor i la propietat intel·lectual.

Competència específica 4

4.1 Realitzar improvisacions senzilles o petites composicions, en projectes musicals grupals, utilitzant els procediments compositius fonamentals i aplicant patrons melòdics, rítmics, harmònics i formals prèviament analitzats i interioritzats.

4.2 Utilitzar, de manera eficaç, les tecnologies digitals en la composició musical.

Competència específica 5

5.1 Analitzar els usos terapèutics de la música i com incideixen determinats trets musicals en la salut i les emocions, a partir de la informació obtinguda en fonts d'informació fiables.

5.2 Descriure les característiques de la música que s'utilitza amb finalitats terapèutics, analitzant exemples d'obres i relacionant els seus trets amb possibles efectes en l'òïdor.

Sabers bàsics

A. Tècniques d'anàlisi musical

- La comparació com a tècnica analítica.
- Tècniques d'anàlisis d'audició i de partitures.
- Tècniques per a l'anàlisi del context de creació. El pensament de la persona creadora, els condicionants contextuels i la interpretació de l'obra.

- Comentaris i crítiques musicals.
- Recursos digitals per a la recerca, la composició i la difusió musical.
- Drets d'autor i propietat intel·lectual.

B. Gèneres musicals

- Les característiques sonores i estilístiques de la música des de l'Edat mitjana fins a l'actualitat. Evolució organològica.
- Les formes i els gèneres musicals des de l'Edat mitjana fins a l'actualitat.
- Ús de la música amb finalitats terapèutics.

Arts Escèniques

La matèria d'Arts Escèniques s'imparteix en dos cursos, al llarg dels quals el currículum es desenvolupa de manera progressiva. El seu caràcter eminentment pràctic la converteix en un espai d'experimentació i exploració col·lectiva, des del qual fomentar el desenvolupament de l'expressivitat i la creativitat, i descobrir els codis específics de les arts escèniques, incloses les performatives. Aquesta mateixa naturalesa pràctica convida a vincular aquesta matèria amb altres en les quals també es conreen destreses musicals, vocals, corporals o de planificació i gestió de projectes artístics.

La matèria està dissenyada a partir de cinc competències específiques, que es vinculen amb els objectius de l'etapa i amb les competències clau previstes per al batxillerat. Aquestes competències específiques permeten als alumnes participar de la vida cultural del seu entorn i difondre i valorar el patrimoni. Faciliten, igualment, l'enriquiment del seu imaginari, el creixement del seu repertori personal de recursos, l'ampliació de les seves possibilitats de gaudi de les manifestacions artístiques i la identificació d'oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic o professional lligades a aquestes arts. Així mateix, afavoreixen el criteri estètic, les habilitats de comunicació i negociació, l'autoconeixement, la creativitat, l'empatia, la imaginació i l'esperit emprendedor.

Els criteris d'avaluació, que es desprenen directament d'aquestes competències específiques, estan dissenyats per comprovar el seu grau de consecució.

Els sabers bàsics de la matèria que serà necessari activar per adquirir aquestes competències específiques s'organitzen en cinc blocs, que no s'han d'escometre obligatòriament en l'ordre en el qual estan presentats, sinó d'una manera integrada en funció de les demandes que plantegin les diferents situacions d'aprenentatge, facilitant-se d'aquesta manera una visió global de la matèria. El primer bloc, «Patrimoni escènic», atén les tipologies i a les tradicions de les arts escèniques, així com als seus canvis i transformacions al llarg del temps. El segon bloc, «Expressió i comunicació escènica», comprèn diferents sistemes, mitjans i codis de significació escènica. El tercer bloc, «Interpretació», recull els elements relatius a la recreació i a la representació de l'acció dramàtica. El quart bloc, «Representació i escenificació», engloba els sabers relatius a l'espectacle escènic i al treball en grup. Finalment, el bloc anomenat «Recepció en les arts escèniques» s'ocupa del públic i de les estratègies i tècniques d'anàlisis de manifestacions escèniques.

S'espera que els alumnes siguin capaços de posar en funcionament els sabers bàsics en el si de situacions d'aprenentatge on actuï com a agent social progressivament autònom i gradualment responsable del seu propi procés d'aprenentatge. Es recomana proposar situacions a partir de l'assumpció, per part dels alumnes, de diferents funcions en diferents manifestacions i propostes, de manera que es converteixi en part viva de la recreació artística. Per això, resultarà

